

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини,
фізичної терапії, ерготерапії

Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«НАРОДНІ ТА НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ РЕАБІЛІТАЦІЇ»

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність «227» Фізична терапія, ерготерапія

Спеціалізація (за наявності)

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс 4

Силабус освітнього компоненту
затверджений на засіданні кафедри
спортивної, фізичної та
реабілітаційної медицини,
фізичної терапії, ерготерапії

Протокол від
«21» червня 2022 року № 22

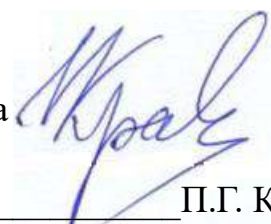
Завідувач кафедри

_____ А.Г. Істомін

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем терапевтичного
профілю

Протокол від
«25» серпня 2022 року № 1

Голова

_____ П.Г. Кравчун

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Істомін А.Г., завідувач кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, д.мед.н., професор.

2. Білецька О.М., професор кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, д.мед.н, професор.

3. Манучарян С.В., старший викладач кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Білецька Ольга Михайлівна
Інформація про викладача	Професійні інтереси: фізична терапія, спортивна медицина, фізіотерапія. Профайл викладача:
Контактний тел.	+380672997755
E-mail:	om.biletska@kpmu.edu.ua
Розклад занять	Згідно розкладу занять
Консультації	Відповідно до графіку, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
Локація	

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Народні та нетрадиційні методи реабілітації» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Фізична терапія, ерготерапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Опис освітнього компоненту (анотація).

«Народні та нетрадиційні методи реабілітації» мають важливе лікувальне та профілактичне значення. Вони сприяють швидшому досягненню ремісії, покращенню фізичного та емоційного стану хворого, підвищують його мотивацію до активного життя. Розуміння можливостей застосування народних та нетрадиційних методів реабілітації робить можливим комплексний вплив на всі ланки патогенезу захворювання, дозволяє зменшити фармакологічне навантаження на організм. Це все дає можливість адаптувати хворого до повсякденного життя та до професійної діяльності. Народні та нетрадиційні методи реабілітації забезпечують підтримку оптимального рівня функціонально-приспосувальних реакцій організму хворого та дозволяє вести максимально активний спосіб життя в межах фізичних можливостей хворого.

Предметом вивчення освітнього компоненту є формування у здобувачів вищої освіти систему знань про сучасні народні та нетрадиційні методи реабілітації.

Міждисциплінарні зв'язки:

Базується на базових знаннях, вміннях, навичках, які отримані раніше при вивченні анатомії людини, фізіології людини, патофізіології, акушерства та гінекології, педіатрії з якими інтегрується програма «Народні та нетрадиційні методи реабілітації».

Пререквізити

«Народні та нетрадиційні методи реабілітації» як освітній компонент базується на вивченні здобувачами анатомії людини, медичної біології, медичної хімії, медичної та біологічної фізики, фізіології, патофізіології, гігієни та екології, фармакології, пропедевтики педіатрії й інтегрується з цими освітніми компонентами; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з травматологією й ортопедією, неврологією, педіатрією, акушерством і гінекологією та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими освітніми компонентами.

Постреквізити

Основні положення освітнього компоненту мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів протягом 4 років навчання, є базою для підготовки до ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 1», підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах другого магістерського рівня вищої освіти.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту є формування у майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії системи знань щодо основних понять, які відносяться до сучасних народних та нетрадиційних методів фізичної реабілітації.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту є:

- знати ключові поняття народних та нетрадиційних методів реабілітації як клінічної дисципліни.

- вміти аналізувати і прогнозувати вплив народних та нетрадиційних методів реабілітації на організм людини за даними медичного контролю та призначати оптимальні схеми народних та нетрадиційних методів реабілітації відповідно до стану здоров'я, функціональних можливостей організму;

- володіти сучасним арсеналом засобів і методів народних та нетрадиційних методів реабілітації для своєчасного та адекватного застосування їх в комплексному лікуванні хворих різноманітного профілю, що спрямовано на найбільш ефективно і швидке відновлення здоров'я і порушених функцій, а при неможливості цього – створення стійкої компенсації, в цілому ж – на підвищення якості життя хворих.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностей:

інтегральні:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

загальні:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні):

СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психологопедагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 07. Тракувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних соціальних навичок (Soft skills):

Зв'язок – здатність до усного спілкування, написання, подання, прослуховування.

Люб'язність – манери, етикет, діловий етикет, кажу, будь ласка, і дякую вам, шанобливо.

Гнучкість – адаптивність, бажання змінюватися, навчання протягом усього життя, приймає нові речі, налаштовує, навчає.

Цілісність – чесна, етична, висока моральність, має особисті цінності.

Міжособистісні навички – приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність.

Позитивне ставлення – оптимістичний, захоплений, заохочувальний, щасливий, впевнений.

Професіоналізм – діловий, добре одягнений.

Відповідальність – підзвітна, надійна, виконує роботу, винахідлива, самодисциплінована, хоче робити добре, сумлінно, здоровий глузд.

Командна робота – кооператив, працюють разом з іншими, приємні, сприятливі, корисні, спільні.

Робоча етика – працюючий, готовий працювати, лояльний, ініціативний, мотивований вчасно.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів –3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Вибірковий ОК	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 227 «Фізична терапія, ерготерапія» Спеціалізація:	Рік підготовки:	
		4-й	
		Семестр	
		7-й	8-й
		Лекції	
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 44 самостійної роботи здобувача – 46	Освітній ступінь: перший бакалаврський ОПП «Фізична терапія, ерготерапія»	–	16 год.
		Практичні, семінарські	
		–	28 год.
		Самостійна робота	
		–	46 год.
		Індивідуальні завдання: –	
		Вид контролю: залік	

2.1. Опис освітнього компоненту

2.2.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Вступ: що таке реабілітація, її місце в медицині. Види та класифікація нетрадиційних та народних методів реабілітації. Загальне уявлення про здоров'я та здоровий спосіб життя людини з позицій системного підходу	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
2	Натуропатія, фітотерапія, апіфітотерапія	4	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
3	Гомеопатія класична та соціальна. Аюрведична медицина. Медитація та	4	Презентація з мультимедійним

	візуалізація. Йога.		супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
4	Остеопатія і хіропрактика. Су-джок. Шиацу	4	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
5	Гірудотерапія	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
	Всього годин	16	

2.2.2. Семінарські заняття

Проведення семінарських занять не передбачено ОПП.

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ: що таке реабілітація, її місце в медицині. Види та класифікація нетрадиційних та народних методів реабілітації. Загальне уявлення про здоров'я та здоровий спосіб життя людини з позицій системного підходу.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
2	Натуропатія, фітотерапія, апіфітотерапія.	8	Розповідь-пояснення,	Усне опитування

			бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	(індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
3	Гомеопатія класична та соціальна. Аюрведична медицина. Медитація та візуалізація. Йога.	6	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
4	Остеопатія і хіропрактика. Су-джок. Шиацу.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль;

				самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
5	Гірудотерапія	6	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
	Всього годин	28		

2.2.4. Лабораторні заняття

Проведення лабораторних занять не передбачено ОПП.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Підготовка до практичних занять та заліку. Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми кожного практичного заняття	46	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
	Всього годин	46		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ».

Система оцінювання та вимоги (види контролю, методи контролю, форми контролю, критерії оцінки рівня знань, умови допуску до підсумкового контролю)

При вивченні Освітнього компоненту застосовується поточний та підсумковий семестровий контроль. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу освітнього компоненту, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди здобувачів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (*за вибором*): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль освітнього компоненту є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній формі. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається програмою освітнього компоненту.

Підсумковий семестровий контроль проводиться після завершення вивчення освітнього компоненту у формі заліку:

- залік - проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з освітнього компоненту передбачає врахування ПНД та перевірку засвоєння усіх тем з освітнього компоненту. Оцінка проведення заліку (або перехідного заліку) визначається у балах від 120 до 200 та відміткою заліку – «зараховано», «не зараховано».

Оцінювання успішності навчання здобувачів за ЕСТС організації навчального процесу (залік).

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для освітніх компонентів, що завершуються заліком)**

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4.27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

3.2. Питання до заліку:

1. Розкрийте поняття «реабілітація».
2. Місце реабілітації в медицині.
3. Розкрийте поняття «Народні та нетрадиційні методи реабілітації».
4. Історія формування і теорії походження нетрадиційної медицини.
5. Історія застосування народних та нетрадиційних методів лікування від стародавніх часів до сучасності.
6. Класифікації нетрадиційних та народних методів реабілітації.
7. Види нетрадиційних та народних методів реабілітації.
8. Яке загальне уявлення про здоров'я та здоровий спосіб життя людини з позицій системного підходу.
9. Аспекти основ нетрадиційних методів оздоровлення.

10. Розкрийте поняття «Натуропатія».
11. Розкрийте поняття «Фітотерапія».
12. Розкрийте поняття «Апіфітотерапія».
13. Розкрийте поняття «Гомеопатія класична та соціальна».
14. Розкрийте поняття «Аюрведична медицина».
15. Що таке медитація та візуалізація.
16. Йога – аспекти лікувально-профілактичного застосування.
17. Остеопатія як лікувальний напрямок.
18. Розкрийте поняття «Хіропрактика».
19. Розкрийте поняття «Су-джок–терапія».
20. Розкрийте поняття «Шиацу».
21. Гірудотерапія – аспекти медичного та профілактичного застосування.
22. Показання та протипоказання до застосування гірудотерапії.

3.4. Індивідуальні завдання:

1. Підготовка реферату за темами для самостійного вивчення (5 балів).
2. Проведення самостійного фрагменту наукового дослідження (10 балів).
3. Пошук та опрацювання навчальних і науково-методичних ресурсів за темами для самостійного вивчення (5 балів).
4. Підготовка наукової доповіді на засіданні наукового гуртка та/або науково-студентській конференції (10 балів).
5. Участь у міжвузівській та/або всеукраїнській олімпіаді з дисципліни (10 балів).
6. Підготовка наукових публікацій: тез з збірниках науково-практичних конференцій, збірниках наукових праць, статей у фахових наукових виданнях (10 балів).

3.5. Правила оскарження оцінки

Апеляція здобувача щодо оцінки (кількості балів), отриманої на заліку у ХНМУ, повинна подаватись особисто не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки.

Апеляція розглядається не пізніше наступного дня після її подання у присутності студента.

Додаткове опитування студента при розгляді апеляцій не допускається.

Порядок подання і розгляду апеляції повинен бути оприлюднений та доведений до відома здобувача не пізніше ніж 7 днів до початку іспитів.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вимоги освітнього компоненту.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів/ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття здобувачам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів/ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка.

Очікується, що здобувачі відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів.

Використання електронних гаджетів є основним і потужним інформаційним джерелом до вивчення курсу, адаптивним до сучасних вимог і сприяє входженню в сучасний європейський освітній простір. Гаджети забезпечують постійний зворотній зв'язок: «викладач-здобувач», «здобувач-здобувач», «здобувач-група здобувачів».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності.

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії / Л.О. Вакуленко та інші. - Видавництво: Укрмедкнига, 2023 – 372 с.
2. Григус І.М. Нетрадиційні засоби оздоровлення: навчальний посібник / І.М. Григус. – Рівне: НУВГП, 2017. – 242 с.
3. Гудована Л. Рецепти здоров'я. Народні методи лікування / Л. Гудована. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2018. – 240 с.
4. Стасюк О.М. Основи нетрадиційних методів оздоровлення: навчальний посібник / О.М. Стасюк, Б.М. Кіндзер. – Л.: ЛДУФК, 2019. – 189 с.

Допоміжна

1. Жабокрицька О.В. Нетрадиційні методи й системи оздоровлення: Навчальний посібник / О.В. Жабокрицька, В.С. Язловецький. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. Володимира Викниченка, 2018. – 187 с.
2. Практикум із Східної медицини в умовах України: комплексні програми лікування доброякісних пухлин, хвороб шкіри, серцево-судинних та бронхіальнолегеневих захворювань, паталогій суглобів і хребта, а також периферичного кровообігу / В.Ю. Константинов. - Вид. доп. і доопрац. - К.: Юніверс, 2019. - 484 с.
3. Фітотерапія / Є.С. Товстуха. - 3.вид., доп. і перероб. - К.: Оріяни, 2020. - 432 с.
4. Шелухова І.В. Іпотерапія біомеханічне і морфофункціональне обґрунтування деяких адаптаційних та лікувально-реабілітаційних аспектів : методичні вказівки / І.В. Шелухова, А.Р. Вергун. – Тернопіль, 2017. – 25 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5225>

2. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

5. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

6. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

7. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

8. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

8. ІНШЕ -